

Provinciale Staten van de Provincie Zeeland
t.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA MIDELBURG

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Financieel toezicht 2024 gemeenten en gemeenschappelijke regelingen	381027		

Middelburg, 12 december 2023

Geachte voorzitter,

Met deze brief willen wij uw Staten informeren over de vorm van ons financieel toezicht in 2024 op de Zeeuwse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Bij de bepaling van de vorm van toezicht is het van belang dat de (meerjaren)begroting structureel en reëel in evenwicht is. Regulier houden we repressief toezicht. Repressief toezicht betekent dat de begroting direct uitgevoerd kan worden. Wanneer de begroting niet aan de wettelijke criteria voldoet is er sprake van preventief toezicht. Preventief toezicht betekent dat wij de begroting en de daarop volgende wijzigingen eerst moeten goedkeuren voordat de gemeente deze kan uitvoeren. Deze vorm van toezicht is een uitzondering.

Na onderzoek van de ons toegezonden begrotingen 2024 en de jaarrekeningen 2022 van de 13 Zeeuwse gemeenten en 14 gemeenschappelijke regelingen zijn wij van oordeel dat alleen de begroting 2024 van de gemeente Vlissingen niet structureel en reëel in evenwicht is. Ook is naar ons oordeel in de meerjarenraming (nog) niet aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht uiterlijk in 2027 tot stand zal zijn gebracht. Wij hebben daarom besloten dat voor deze gemeente voor het jaar 2024 het preventieve toezicht wordt gecontinueerd.

Begin 2024 nemen wij een besluit over de (gedeeltelijke) goedkeuring van de begroting 2024 van Vlissingen. Momenteel vindt er een verbreed artikel 12-onderzoek plaats. Hierbij worden alle taakvelden van de gemeente weer onderzocht en vindt er ook een actualisatie-onderzoek plaats naar de grondexploitaties.

De overige twaalf gemeenten en veertien gemeenschappelijke regelingen hebben een structureel en reëel sluitende begroting 2024 zodat voor die gemeenten en gemeenschappelijke regelingen kan worden volstaan met de lichte vorm van repressief toezicht.

Dankzij een positieve ontwikkeling van de accressen in de algemene uitkering uit het konden de overige gemeenten een structureel sluitende begroting 2024 vaststellen. In enkele gevallen is de financiële ruimte gebruikt om eerder geplande belastingverhogingen bij te stellen of zijn de positieve saldi van 2024 en 2025 voorlopig deels gereserveerd.

Het meerjarig financieel perspectief laat vanaf 2026 een negatieve ontwikkeling zien. Dit komt doordat het volume accres binnen het gemeentefonds vanaf 2026 onvoldoende mee stijgt met de lasten. Hierdoor kunnen 8 van de 13 gemeenten vanaf 2026 geen sluitende meerjarenraming vaststellen. Enkele gemeenten hebben 2026 en 2027 sluitend gemaakt door belastingmaatregelen.

Wanneer gemeenten geen compensatie voor de lagere accressen ontvangen, zijn bezuinigingen, ombuigingen en belastingverhogingen noodzakelijk. Wanneer we kijken naar deze financiële ontwikkelingen in relatie tot de grote maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan, blijft de zorg in hoeverre deze op een adequate wijze uitgevoerd kunnen worden.

Tenslotte is er ook positief nieuws over de meerjarige financiële ontwikkelingen. Gemeenten ontvangen de komende jaren significante dividenden vanuit de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH). In eerste instantie zal dit dividend worden ingezet ter aflossing van de lening die is aangegaan om de aandelen Evides te verwerven. De verwachting is dat in 2024 de lening volledig is afgelost. Dit betekent dat naar verwachting vanaf 2024 (een gedeelte van) het ZEH-dividend vrij beschikbaar komt voor de aandeelhouders. Conform ons advies zijn deze extra middelen nog niet opgenomen in de gemeentelijke begrotingen.

Wij hebben de gemeenten gemeld dat wij de te verwachten ZEH-dividenden als incidenteel dekkingsmiddel beschouwen. Maar ook dat de incidentele dividendopbrengsten vanzelfsprekend wel dusdanig kunnen worden ingezet dat deze leiden tot structurele opbrengsten.

In februari of maart 2024 zullen wij u schriftelijk uitgebreider informeren over de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.